

Odgovornost za človeško varnost

V reviji Teorija in praksa št. 2 sem med drugim prebral članek z gornjim naslovom. Zaradi njegove odkrite in objektivne kritičnosti mi je bil posebno všeč in upam da bo tudi marsikomu od vas.

Članek objavljamo z avtorjevim privoljenjem.

Varnost je za modernega človeka, za človeka, ki živi v družbah silovitega vzpona tehnike in znanosti, pa tudi v družbah, v katerih so medsebojni odnosi vse bolj zapleteni, je eden od ključnih pojmov in eden od temeljnih vrednot v hierarhiji želenega vrednostnega sistema. To velja še v večji meri za našo družbo, ki je socialistično samoupravno usmerjena, ki torej teži k polni participaciji (sodelovanju) in samoodločanju vsakega

predstavnikov širše družbene skupnosti do načinov njegovega dela, programov in poslovnih potez. Intelektualec razume najbrže svojo varnost v pravilnem družbenem vrednotenju intelektualnega dela, v svobodnih možnostih, da odkrito izpoveduje svoje prepričanje o ožjih in širših družbenih vprašanjih, ne da bi mu očitali, da politično rovari. Politik želi varnost v tem, da more nenehno preskušati svoje politične načrte

z vrednoto varnosti. Trenutek, ki ga preživljamo, je vsaj po mojem mnenju, povezan z dovolj izrazitim občutkom ne-varnosti mnogih, premnogih, ki jim je sicer do tega, da bi naša družbena usmeritev uspevala, ki so skratka za socializem, bi rekli politični ocenjevalci. Neka negotovost, ki je ne bi znal natančneje opredeliti, je v zraku; negotovost, ki povzroča zaskrbljene obraze, nemir v vedenju, neko določeno, vsaj rahlo črnoglednost, ki se prepleta z znamenji upanja in to ne glede na tolikokrat poudarjeni uradni optimizem, ki se kaže v nešteti izjavah, deklaracijah, resolucijah, smernicah na vseh ravneh. Da ne bo nesporazumov: takoj dodam, da ne gre za tisti nemir in negotovost, ki ga npr. opisuje Steiner v knjigi »7000 dni v Sibiriji«, ko gre za to, da ne veš ali boš jutri še to, kar si, in ko se lahko kar prek noči znajdeš v t.i. taboru sovražnikov socializma z vsemi posledicami. Pri nas je, to je treba povedati jasno in odkrito, to drugače. Negotovost in nemir nista povezana s tem. Naša negotovost in nemir sta povezana z nestabilnostjo in ohlapnostjo prav vseh družbenih sistemov in podsystemov ter mehanizmov, ki naj bodisi z zakonsko silo, s silo neformalne socialne kontrole, ali kako drugače odsevajo dejanski status družbenih skupin in posameznikov in njihovo delovno prihodnost ter uravnavajo odnose med ljudmi v ožjih skupinah, pa tudi odnose med posameznikom (kot davkoplačevalcem, proizvajalcem, potrošnikom, upravljavcem itd.) in širšo družbeno skupnostjo.

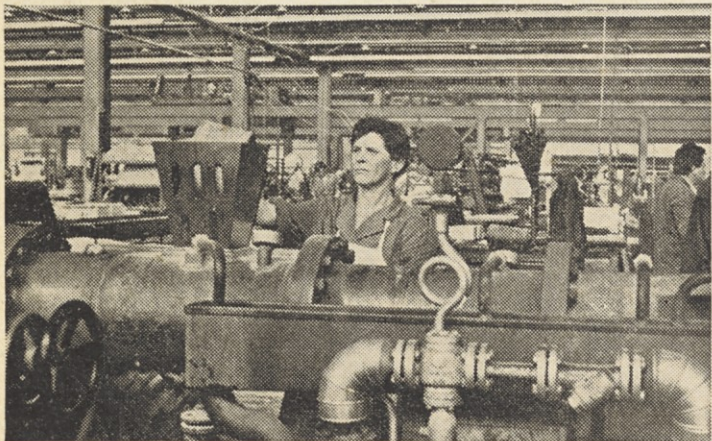
Naj še tako poudarjamo, kako nujno je, da se vsi občani množično vključijo v vse oblike institucionalno določene samoupravne in politične demokracije, naj še tako natančno opredeljujemo pravice in dolžnosti posameznikov in družbenih skupin, da samostojno in odgovorno razpolagajo z rezultati svojega dela, da se družijo v različne politične, samoupravne interesne skupnosti in asociacije in tako pravzaprav samo določajo pogoje vseh oblik svoje varnosti, ostaja slej ko prej dejstvo, da je njihova varnost še v zelo veliki meri odvisna od mehanizmov, ki jih vzpostavljajo, vzdržujejo, naravnajo in napadajo tisti, ki razpolagajo z največjo količino ekonomske, politične in siceršnje družbene moči. To pa so pravilo-

ma tisti, ki so na vodilnih položajih vseh vrst in na vseh ravneh od podjetja, banke občin do republike in zveze. Treba je reči, da se je — za razliko od drugih socialističnih družb — pri nas krog tistih, ki jim pravimo vodilni, precej razširil in ni omejen le na partijske in državne funkcionarje kot drugod. Različno moč imajo seveda tisti, ki so v ekonomski sferi, tisti, ki so v oblastnih organih, tisti, ki so v vodstvih družbenopolitičnih organizacij, tajnik občine, župan, predsednik vlade, skupščine itd., da ne naštevam naprej, ker za to priložnost to ni potrebno. Res je, da pri nas zavestno družbeno težimo k temu, da bi se ljudje samoupravljali, da bi človek upravljal stvari, da nihče ne bi upravljal s človekom. Toda iz številnih razlogov, ki jih na tem mestu ne bom našteval ali omenjal, je pri nas še vedno močno uveljavljen odnos upravljanja z ljudmi. To

pomeni, da je položaj množice ljudi vseh vrst, poklicev, izobrazbe, starosti, spola, socialnega izvora, nacionalne in krajeve pripadnosti, še vedno v večji meri odvisen od njih neodvisnih mehanizmov (ki jih ne sprožajo sami ali v dogovoru z drugimi), kot pa od njih samih. In dokler bo tako, bo odgovornost za varnost množice ljudi tudi v večji meri odvisna od tistih, ki jim je zaupan vodilni položaj v družbi, kot pa od množice same.

Zato, in prav zato, je prav, če poudarimo, da sta sedanja negotovost in nemir povezana predvsem s sposobnostjo, voljo, znanjem in pripravljenostjo vodilnih, da storijo vse, da bi to družbeno situacijo presegli. Tu bom naštel, ne da bi težil k temu, da povem vso resnico (morda se celo zelo hudo motim, a to prav gotovo dobronamerno), le nekatere pojave

Nadaljevanje na 4. str.

Industrijski delavec vidi svojo varnost v ustreznem mesečnem dohodku, v nenehnem izboljševanju svojega materialnega položaja ...

človeka, ne glede na to, kakšen je njegov poseben družbenoekonomski status, ali je delavec v organizaciji združenega dela, kmet, obrtnik, odvetnik, profesor, uradnik v državni upravi ali kaj drugega. Vse to izrecno poudarjamo prav zadnje čase v zvezi z uredništvom že sprejetih zveznih in republiških dopolnil in pa v zvezi s t.i. drugo fazo ustavnih sprememb.

V tej glosi bom razmišljal (glasno) le o nekaterih vprašanjih, povezanih z občutkom varnosti. Tega ne bom storil sistematično, ne bom navedel izjav, deklaracij, pa tudi strokovne literature ne, zaradi česar bo sestavek prav gotovo torzo. Morda je to celo boljše, zakaj o tem bi se dalo mnogo povedati in marsikdo bi to moral storiti.

Najprej je najbrž dobro opomniti, da so vsebine, ki jih pripisujemo vrednoti varnosti posamezne družbene skupine, družbeni sloji ali družbeni razredi (znotraj njih pa tudi posamezne podskupine pa tudi posamezniki) med seboj lahko zelo različne. Kmet ne povezuje svojo in varnost svoje družine npr. le z gotovostjo, da bo prodal svoje pridelke po ustreznih cenah (zagotovljene odkupne cene), marveč tudi s pravico do enakopravne politične participacije ter z zagotovilom, da se ne bodo nikoli več ponovile okoliščine, v katerih je užival »privilegij« državljana druge vrste. Industrijski delavec vidi svojo varnost v ustreznem mesečnem dohodku, v nenehnem izboljševanju svojega materialnega položaja, v možnosti, da bo svoje otroke šolal čimveč in čim višje, da bo brez posledic, če bo v podjetju odkrito in javno povedal svoje mnenje o nadrejenih, da ga zaradi nižje izobrazbe ne bodo poniževali itd. Direktor vidi svojo osebno varnost ne le v ustreznem plačilu za poslovni uspeh podjetja, ki ga upravlja, marveč tudi v odkritem odnosu

in programe in da bo pri tem naletel na razumevanje ljudi ter javno besedo strinjanja ali nestrinjanja, pa tudi v tem, da se bo mogel po nekaj letih poklicnega političnega dela nemoteno vrniti v svoj poklic in spet opravljati svoje poklicne dolžnosti. Upokojenčeve misli so najbrž skromnejše. Varnost vidi v tem, da bi s pokojnino mogel živeti, da ga družbeno okolje po umiku iz aktivnega dela ne bo kratko malo pozabilo in se vedlo tako, kot da živi še nekdo neobdobja. In tako bi lahko še našteval in opisoval in nikakor ne mislim, da sem izrazil vso kompleksnost vsebin, ki jih posamezniki dodajajo vrednosti varnosti. Vse, kar sem povedal, je le v ilustracijo.

Mislím, da so za našo trenutno situacijo, ki v njej živimo, značilne nekatere poteze, povezane prav

Zadnji dan marca je bil na obisku v Savi generalni konzul britanske ambasade v Jugoslaviji, gospod Peter R. Bull. Sprejel in pozdravil ga je inž. Helmunt Turzanski.

Visoki gost se je zanimal predvsem za naše poslovne stike, ki jih imamo s podjetji iz Velike Britanije in še posebej za možnosti tesnejšega sodelovanja.

Dne 24. marca nas je obiskal indonezijski ambasador gospod Supardjo.

Dobrodošlico mu je izrekel glavni direktor podjetja inž. Janez Beravs. Pogovarjali so se predvsem o razširitvi trgovinske menjave med našim in indonezijskimi podjetji. Pripisati velja, da Sava iz Indonezije dobiva večji del kavčuka, ki je naša osnovna surovina. Pogovori so potekali v prijetnem vzdušju.

Danes

Namesto ali že veste, lahko napišem ali verjamete, kajti na naš zapis sta odgovorili kar dve strokovni službi. Odgovorili so, kar se pri nas doslej ni dogajalo. Iz uredništva pozdravljamo — vi pa preberite!

Prav gotovo se je že vsakomur od vas primerilo, da se v določenem trenutku ni počutil varnega, gotovega. Bodisi zaradi dela, odnosov med ljudmi ali kaj drugega. Preberite sestavek Odgovornost za človeško varnost.

Dne 7. aprila je bil svetovni dan zdravja. Dr. Jaka Vadnjal nam je priporočil, da objavimo krajši članek o tem.

Naša delovna skupina je pripravila celostranski zapis o delu delavcev v nabavni službi. Težav toliko, da bi se utopili v njih — pa vsceno »rijejo«. Kako? Preberite!

Smučarji Save zaključujemo sezono. O dveh uspešnih tekmovanjih že pišemo, v naslednji številki pa bomo na športni strani pričeli z objavljanjem potopisa Janeza Gorjanca z Japonske.

Gotovo ni več Savčana, ki ne bi vedel, kako je z uvajanjem ustavnih dopolnil v njegovem podjetju! Predlagamo je, da bi imeli odslej tri temeljne organizacije združenega dela: Tovarna avtopnevmatike, tovarna tehničnega blaga ter organizacijo skupnih služb. O tem objavljamo obširnejšo informacijo pa vam vendar priporočam, da jo preberete.

Na Vrhniki proslava ob dnevu žena

ZANIMIVOSTI

Kakor uspeli kulturni večer 18. februarja je tudi proslava ob dnevu žena pripravila kulturna komisija mladinske organizacije, tokrat v sodelovanju s sorodno komisijo sindikata. Za Vrhniko smo se odločili, ker so bile do sedaj v glavnem vse proslave v Kranju, na Vrhniki pa je zaposlenih precej žena, zato je bil že čas, da tudi one enkrat vidijo našo folklorno

skupino, oktet, tamburaše iz Radeč ter soliste, ki so poleg teh skupin nastopali.

7. marca smo bili na Vrhniki. Z nami je bil tudi predsednik sindikalne organizacije tov. Štefan Marcijan, ki je tamkajšnje Savčanke pozdravil, jim čestital k prazniku ter razdelil darila, ki jih je pripravila sindikalna organizacija.

Pisali so vam

»Po malo daljšem času se vam spet oglašam, to pot že kot dobro ukoreninjen vojak. Do konca mi manjkajo še štirje meseci. Hvala vam tudi za časopis, saj ga redno berem.

Na kraju pa še lep pozdrav vsem, posebno pa mladinkam in mladincem iz delovnih enot cevalarne in prevleke.

Jože Šmid iz Sremske Mitrovice

»Srečno sem prispel v Leskovac, kjer se še kar dobro počutim, le zase imam premalo časa. Pozdravljam sodelavce v kolektivu. Kmalu se bom spet oglašil.

Naslov: Košir Ignac
v. p. 4217/3
Leskovac

»Ob tej priliki vam pošiljam lepe pozdrave in vam obenem želim mnogo uspeha pri nadaljnjem delu.

Naslov: Bitenc Mato
v. p. 4391
11080 Zemun

»Lepe pozdrave in veliko poslovnih uspehov vam želi sodelavec, sedaj vojak — Zevnik Rudi.

Naslov: Zevnik Rudi
v. p. 5982/3 VE-7
18002 Niš

»Prejmite mnogo lepih pozdravov od vojaka Alojza Čebaška. Želim, da bi vam delo kar se da najbolje potekalo. Upam, da se kaj kmalu vidimo, saj mi dnevi minevajo neverjetno hitro. Imam zelo dobre kolege. V eni sobi nas je pet Slovencev. Pritoževati se nimam kaj, hrane imam dovolj, prostega časa pa je preveč. Prav lepo se vam zahvaljujem, ker mi pošiljate časopis Sava. Ali je kaj novega v Kranju oziroma v tovarni? Lahko mi verjamete, da mi je zelo lepo pri vojakih, a najbolj si želim, da bi spet prišel med svoje sodelavce. Če mi boste odpisali ali poslali časopis, če se le da, spremenite poštno številko. Točen naslov:

Čebašek Alojz
v. p. 2805/5
47002 Karlovac.

Spremenjeno je samo v tem, da ni 2805/11, ampak 2805/5.

Lojze, točen naslov je v vsaki številki glasila Sava. Kar poišči ga.

»Najprej vas lepo pozdravljam. Pišem vam iz Novega Sada, kamor sem pred enim mesecem prišel iz Sabca. Prej ko sem bil v Sabcu na vajah, sem veliko mislil na to, kako je kaj v podjetju. Sedaj pa, ko sem tu v Novem Sadu in imam dovolj prostega časa, še bolj pogosto mislim na to. Težko že čakam, da mi poteče vojaški rok in da pridem spet delat. Zelo vesel bi bil, če bi mi lahko pošiljali glasilo Sava. Tako bi vsaj vedel, kaj je novega. V vojski sem sedaj šest mesecev. Ker bo krajši vojaški rok, bom doma že v decembru. Dnevi počasi minevajo, posebno, če samo mislim na to. Dopoldne, ko delam v delavnici mi čas hitreje mine, popoldne, ko je pouk ne gre čas nikamor.

Ko bo prišel zadnji dan, se mi bo pa zdelo, da je bil vojaški rok zelo kratek in da je ta čas hitro minil.

Lepo pozdravljam vse delavce v kolektivu, posebno pa še sodelavce v delovni enoti avtopnevmatikarna.

Naslov: Janez Dolenc
v. p. 8097/22
21002 Novi Sad

Janez Dolenc

»Prav lepo pozdravljam ves kolektiv, posebno pa še delavce v delovni enoti avtopnevmatika.

Naslov: Ciperle Marko
v. p. 6788/2
18002 Niš

Marko

»No vidite, pa ste le prišli na vrsto, da se vam oglašim. Oprostite mi, ker imam zelo malo časa in zato nisem utegnil napisati daljšega pisma. Kakor vidite, bom tudi tega kmalu končal in vam pustil samo naslov. Prosil bi vas, če mi pošiljate časopis, da bom lahko vedel, kako se imate.

Naslov: Jotić Borislav
v. p. 8840/13
78002 Banja Luka

»Preden vam napišem nekaj besed, vas prav lepo pozdravljam in se opravičujem, ker vam nisem nič pisal. 12. marca bo že en mesec, kar sem oblekel vojaško suknjo in sem se že privadil na vojaško življenje. Vojaški rok služim v Somboru, ki je od Kranja oddaljen 522 km. Sombor in Apatin sta lepi mesti, ljudje radi sprejemajo vojaške, toda čez Kranj ga ni. Prav lepo pozdravljam vse člane kolektiva, posebno pa še delavce mehanične delavnice in delovodji Ivana Cijaka in Mira Ambrožiča.

Naslov: Jeruc Zvonimir
v. p. 3065/21
25002 Sombor

Zvone Jeruc

»Prejmite lepe pozdrave iz daljne Prištine. Oglašam se vam šele sedaj, ker prej nisem imel časa.

Naslov: Leskovec Brane
v. p. 9650/65
38002 Priština

Leskovec Brane

Fantje, kakor vidite, ste tudi vi prišli na vrsto. Cel kup pošte se je nabralo, nekateri ste pisali že pred mesecem, drugi pa ravnokar. Hvala za pozdrave in želim vam mnogo lepega.

Program je bil zelo pester, omenila sem že nastopajoče, oddajo pa je vodil Lado Mraz, ki to delo opravlja že precej časa in je ponovno dokazal, da mu to delo »leži«, saj je oddajo spretno izpeljal. Gledalke je v zaključni točki najbolj navdušila folklorna skupina z gorenjskimi plesi, s katerimi je popolnoma pritegnila pozornost gledalk, vzdušje in razpoloženje pa se je še bolj razvnelo.

Po programu je bila zakuska, nato pa je za dobro razpoloženje in ples igral trio folklorne skupine. Veselile smo se pozno v noč. Ura je kazala že veliko, ko smo se vrnili v Kranj zadovoljni, saj je naš nastop uspel in razveselil naše delavke v obratu III na Vrhniki, in z zavestjo, da smo tudi njim pripravili proslavo, njim za praznik.

Zdenka Logar

V Savi 1971 35 začetnih požarov

»Na minulem občnem zboru savskih gasilcev, kamor so povabili tudi nas upokojene člane, so v poročilu povedali, da je bilo lani v Savi 35 začetnih požarov. Ker so naši delavci, predvsem pa gasilci na to vedno pripravljeni, so bili požari že v kali zadueni.

Tako nam je pisal Ivan Petrič in dodal:

»Prav gotovo pa mnogi Savčani ne spremljajo gasilske dejavnosti v celoti, zato sem pripravil kratko informacijo, ki bo prav gotovo zanimiva za vsakogar.

Samo v februarju letos je bilo po svetu več velikih požarov, ki so žal terjali tudi življenja ljudi.

— Bilo je 26 stopinj pod ničlo, ko je 38 letna mati zgorela s svojimi otroci. Poleg peči v sobi je kurila še v kuhinjskem štedilniku. Izbruhnil je požar in le dva večja otroka sta se rešila, ko sta skočila skozi okno pritlične hiše.

— V rimski bolnišnici je bolnike nekega jutra navsezgodaj zbudilo vpitje. Bil je velik požar. Starejšega bolnika je zadela srčna kap, 30 pa jih je bilo huje ranjenih, nekateri tudi zato, ker so skočili skozi okna.

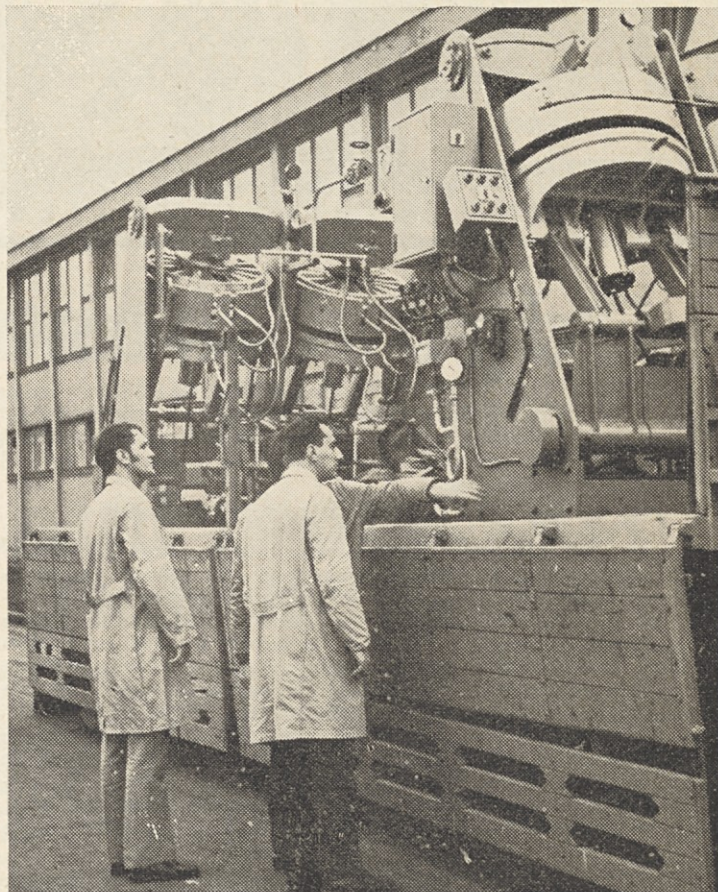
— V večji atenski hiši je nenadoma izbruhnil požar in dva človeka sta zgorela.

— V 25 nadstropnem nebotičniku je umrlo 15 ljudi, ko sta ogenj in dim zajela stopnišča in izhode. V tej nesreči je bilo nad 100 ljudi laže ali huje poškodovanih.

Z razbeljene strehe so s helikopterji rešili 300 prebivalcev, vzroka požara pa niso mogli odkriti.

»Tole sem vam napisal zato, da boste vedeli, kaj pomeni zadušiti požar že v kali, pravi na koncu svojega pisma naš dolgoletni sodelavec in gasilec.

Tov. Petrič, hvala za vaš prispevek in oglasite se še.

VESELI INŽ. SUŠNIK

Ko so pred dnevi pripeljali v podjetje nove preše za velopnevmatikarno je bil fotograf takoj na mestu, da napravi posnetek. Od nekdaj je privihral vodja delovne enote velopnevmatika in že od daleč vpil fotografu: »Podpis k sliki naj bo: veseli Sušnik.« Res je, vsak drug podpis bi bil verjetno zanič.

Tov. ŠTULAR (vrednina)

PP. Ing. Oničel

Turistično prometno podjetje "CREINA" Kranj

ŠT.	646/69	Sava	dimen.	825 x 20	101.202 km
"	649/69	"	"	825 x 20	115.448 "
"	123/69	"	"	825 x 20	150.274 "
"	641/69	"	"	825 x 20	117.938 "

Potrjujemo, da je tov. Jelovčan Alojz, voznik pri Creina Kranj, z vozom KR 166-84, na katerem so bile gume terenke, prevozil naslednje kilometre:

St. 646/69 Sava dimen. 825 x 20 101.202 km
" 649/69 " " 825 x 20 115.448 "
" 123/69 " " 825 x 20 150.274 "
" 641/69 " " 825 x 20 117.938 "

Potrđilo se izdaja na željo imenovanega.

Kranj, dne 15.2.1972

Vodja gosp. rač. sektorja
Stane Habič

CREINA
TURISTIČNO PROMETNO
PODJETJE
KRANJ

KOMPLIMENT

Mislim, da večji podpis k temle sploh ni potreben. Informacijo objavljamo zato, da boste videli, kakšne izdelke lahko tudi delamo.

Ko smo v zadnji številki Save objavili reportažo o aranžerskem tečaju, smo predstavili samo del tistih, ki so se tečaja udeležili. Tokrat pa objavljamo fotografijo vseh udeležencev s pripombo: Takole složno naj bo naše bratstvo in delo.

Reportaža: Nabavna služba

Ko smo se v uredništvu pripravljali za naslednjo reportažo (že v začetku marca), je šele tretjič uspelo, kajti v dveh strokovnih službah so me odpravili, ker ni bilo časa. Morda je še kdo od vas postal pozoren na to, da delavci nabavne službe v poslovnih poročilih niso nikoli pohvaljeni, drugi pa so. Mar naj to pomeni, da pohvale ne zaslužijo? Mislim, da ne! Pohvalo že zaslužijo, toda njihovo delo je nekoliko bolj v ozadju, manj vidno — a brez (dobre) nabave pravzaprav ni proizvodnje, prodaje, izvoza... To menda ve vsak Savčan. Kako pa delajo naši »nabavni«, kakšne težave imajo, pa nam je v enournem pogovoru povedal Jože Lakner, diplomirani ekonomist, direktor nabavne službe.

Dora Bergant

»V delovni enoti je zaposlenih 75 delavcev. Nabavna služba zajema celotno nabavo, od strojev, surovin, do pomožnega materiala.«

Kako delate?

»70 % surovin uvažamo. Na svetovnem tržišču situacija letos niti ni tako slaba. Preteklo in letošnje leto je leto kupca. Težave pri redni dobavi pa nam povzročata devizni režim, prav posebno pa pomanjkanje dinarja. Znana je splošna nelikvidnost, ki tudi nam ne prizanaša. Posebno težaven je položaj zaradi tega, ker 70 % surovin uvažamo, te pa je treba plačati sproti. Pa tudi med domačimi dobavitelji je vedno več takih, ki niso pripravljeni dati blaga, če ga takoj ne plačamo.«

Torej, težav je veliko. Kaj pa je najhujše?

»Denar. Naše potrebe so vedno večje od finančnih možnosti. Pomagamo si na različne načine. Delno s krediti, ki pa so dragi in po zadnjih odredbah bank skoraj nesprejemljivi. Največ našega dela pa sloni na tem, da tekoče — to pa ne pomeni vsak dan, ampak večkrat na dan — spremljamo, koliko denarja je prišlo od prodanega blaga. Ta denar pa takoj pošljemo tja, od koder moramo dobiti najnujnejše surovine. Zaradi pomanjkanja dinarjev kupujemo na zelo kratke roke, zaradi česar nam normalno dobavo ogrozi že najmanjši spodrselj pri transportu, štrajk ali drugi zastoj v tujini.«

Od kod največ surovin za Savo?

»Naravni kavčuk dobimo z Daljnega vzhoda, sintetični iz Nemčije, Romunije, Poljske in ZSSR, avtokord uvažamo iz Francije in Nemčije, kemikalije tudi iz Nemčije, PVC iz Italije in Belgije, žico iz Nemčije, saj pa iz Italije. Zanimivo je, da tudi nekatere stroje kupujemo v Nemčiji in v Veliki Britaniji. Doma pa dobimo saje, avtokord, tekstil, delno kemikalije in stroje.«

Ali je možno, da bi imela gumarska panoga skupno nabavo?

»Skupna nabava za vsa gumarska podjetja v Jugoslaviji bi imela na nekaterih področjih gotovo svoj pozitivni učinek, in sicer tam, kjer bi se lahko združili in zaključili nabavo celotne količine pri enem dobavitelju. Realizacija tega pa je zaradi nelikvidnosti praktično nerešljiv problem. Zato si moramo pomagati vsak za sebe, kot vemo, znamo in zmoremo.«

Ali potem sploh kaj sodelujete?

»Z nabavnimi službami jugoslovanskih gumarskih podjetij sodelujemo odlično, zaradi tega ker se zavedamo, da moramo biti drug drugemu vsak trenutek na razpolago in si s posojili pomagati v težkih situacijah.«

Kako sodelujete?

»Imamo poslovni odbor pri združenju »Guma«. Vodje in tudi drugi predstavniki nabavnih služb se sestanejo in rešujemo posamezne probleme. V glavnem veljata dve načeli pri nastopanju na zunanjem tržišču: na Vzhodu nastopamo skupaj, na Zahodu pa vsak zase. Sava ima z nekaterimi firmami zelo dobre odnose, pri katerih zadostuje samo dogovor in je posel sklenjen (npr. Bayer, Shell, CWH).«

Uspehi nabavne službe?

»Uspehe nabavne službe bi morali prikazati z drugimi podatki, kot jih prikazujemo danes.

Zame bi bil uspeh čim nižje zaloge, čim manjše angažiranje obratnih sredstev, izkoristiti najugodnejše situacije v svetu itd. Danes lahko govorimo o uspehu nabavne službe v teh pogojih, če proizvodnja normalno teče. Doseči to, je tudi naš glavni cilj.

Marsikdaj letijo kritike na nabavno službo, velikokrat niso upravičene.

»Nihče pa ne pomisli, zakaj določena nabava ni bila realizirana. Saj so tudi pri nas pomanjkljivosti — kot povsod — kajti človek ni nezmotljiv stroj. Najbolj pa nas prizadenejo očitki, ko se pri kakšni nabavi res trudimo, vendar nismo sami krivi, če blago prispe prepozno.«

Nabava danes?

»Kot na začetku rečeno, nam predstavlja pri nabavi prav gotovo največje probleme splošna nelikvidnost in neurejen devizni režim. Po eni strani so cene gotovih izdelkov zamrznjene in jih ni mogoče povečati, po drugi strani pa moramo surovine kupovati po mnogo višjih cenah — zaradi devalvacije. Glede deviznega režima je Sava že večkrat predlagala

Mara Pesko

zveznim organom liberalizacije — prost uvoz surovin in prost uvoz gotovih izdelkov. Razumljivo, pod

normalno carinsko zaščito, kot drugod po svetu. Prepričan sem, da bi se naše podjetje glede kvalitete in cen lahko spoprijelo s tujo konkurenco tudi na domačem trgu. Znano je, da naš izvoz iz leta v leto raste in prodajamo zelo renomiranim firmam, kot so VW, Daimler Benz, NSU, AUDI idr.

Predlog za liberalizacijo sedaj ni bil sprejet. Se več, devizni režim se celo zaostruje.

Tako nam bo po zadnjih ukrepih zvezne administracije odvzetih verjetno 15 % naše GDK, kar znaša približno 1,5 milijarde S din. Blagovni kontingenti (RK) ostajajo iz leta v leto isti in se ne povečujejo ustrezno večji proizvodnji naše tovarne, medtem ko so na nekatere vrste blaga, režima LB — prost uvoz — potrebna dodatna dovoljenja, ki otežujejo uvoz. Tak je npr. položaj pri uvozu nanašalnega papirja za proizvodnjo vista.«

Stane Petek

Kako je organizirana nabavna služba?

»Nabavna služba je razdeljena v šest skupin:

- kavčuki in PVC,
- tekstil,
- kemikalije,
- investicije in rezervni deli,
- devizni oddelek,
- prevzem in skladišče.

Nabava in produktne organizacije?

»Predvideva se, da nabava ostane, z manjšimi korekturami v organizaciji, taka, kot je. Deljena nabava v produktni organizaciji ne bi bila učinkovita, ker moramo na trgu nastopati enotno.«

Odnosi znotraj enote in z ostalimi službami?

»Odnosi znotraj enote so v redu. Kot povsod se tudi pri nas včasih skregamo, vendar je končni cilj takih konfliktov skupni učinek. Vedno ne moremo biti vsi enakega mišljenja. V glavnem sodelujemo z naslednjimi službami: SOP, FRS, RTI in SVII.«

Kadri v nabavni službi?

»Pri nas vsaka nabavna skupina kupuje doma in v tujini, zato mo-

Jože Lakner

rajo imeti delavci ustrezno izobrazbo. Vsak referent mora govoriti vsaj en tuji jezik. S sodelavci sem zadovoljen. Fluktuacija je dosti večja v skladiščih, vendar upam, da se bo stanje izboljšalo. Kvalifikacijsko strukturo bo treba izboljšati, predvsem zaradi predvidene razširitve tovarne.«

Problemi?

»Kot sem že omenil, je največji problem pravočasno zagotoviti potrebna finančna sredstva. Če bi bil ta problem in pa devizni odpravljena, bi se lahko bolj posvetili drugim opravilom v naši službi in nabavljanju materiala.«

Tov. Lakner, koliko časa ste v Savi?

»V Savi sem 10 let, približno 1 leto pa direktor nabavne službe.«

Naš razgovor smo kot običajno nadaljevali z nekaterimi delavci v nabavi.

Dora Bergant

Delovno mesto?

»Vodja nabavne skupine za tekstil in armature.«

V Savi?

»30 let.«

Tov. Dora, kako je v nabavni službi?

»S sodelavci se dobro razumem, pripravimo se običajno ne, če pa že pride do preprirov, ti ne smejo vplivati na delo. Če se skregamo je to naša interna zadeva, na zunanaj mora namreč izgledati vse v redu.«

Ste zadovoljni s svojim dosedanjim delom?

»Da.«

Pripombe, predlogi...?

»Vse bi bilo lažje, če bi imeli denar. Tako pa moramo blago pogosto uskladiščiti v carinskem skladišču, ker nimamo finančnih sredstev. Ponavadi se ta najdejo tik pred morebitno ustavitvijo. Skladiščenje je drago, vendar še vedno ceneje kot zastoj ali pa izposojanje pri drugih podjetjih, ker je treba plačati prevoz v obe smeri, pa tudi manipulacija je draga.

Uvoženo blago moramo po sedaj veljavnih predpisih plačati pred carinjenjem, čeprav nam naši dobavitelji radi kreditirajo za 30, 60 in več dni.«

Plače?

»S plačo sem sicer zadovoljna, vendar, če se primerjamo z drugimi službami, je nabava slabše plačana. Moti me tudi to, da ima skladišče boljše točko. Naj jim ocenijo delovno mesto z več točkami, vrednost točke pa bi morala biti enaka kot za ostalo nabavno službo.«

Prosti čas?

»Velikokrat ga še zmanjka.«

Mara Pesko

Našli smo jo v podstrešnem skladišču tekstila v obratu IV. Sprva se nas je hotela na hitro odkrižati, češ, v časopis pa ne. Pa je le pristala, a je več govorila in

pripovedovala o svojih dveh sosedah, ki pa žal nista v nabavni službi, in jih moram iz tega zapisa izpustiti.

Koliko časa ste že v Savi?

»V Savi sem zaposlena 7 let.«

Ste s plačo zadovoljna?

»Kot skladiščnik sem s plačo zadovoljna, nikakor pa ni prav, da sta moji dve kolegici ocenjeni po točki za strokovno delovno mesto, ampak bi morala biti vrednost točke ista kot za proizvodne delovne enote. To delo je namreč zelo težko in nikakor ni strokovno delovno mesto.«

Kaj bi naredila, če bi bila direktor?

»Sploh ne vem točno, kaj mora direktor delati. Jaz bi gledala, da bi imeli vsi v redu plače, da bi bili zadovoljni.«

Stane Petek

Koliko časa ste v Savi?

»V Savi sem 15 let. Najprej sem delal v valjarni, potem pa sem šel v skladišče. Sem skladiščnik saj.«

Ste zadovoljni z delom?

»Z delom sem zadovoljen, moti me samo to, da preveč zapostavljajo starejše delavce.

Delu sem se privadil in poznam vse vrste saj, ki jih dobivamo, tako da jih nikoli ne zamenjam. Vsak dan uskladiščimo približno 18 do 20 ton saj. Skladišče je postalo premajhno.«

Kaj bi naredili, če bi bil direktor?

»Naredil bi red.«

Delate v organih upravljanja?

»Bil sem član delavskega sveta, vendar sedaj nisem več, ker nimam časa.«

Informiranje v Savi?

»Časopise berem. Zdi se mi, da bi bilo bolje, če bi izhajal enkrat mesečno v obliki revije.«

S tem smo sklenili naš zapis o nabavnih. Prav gotovo smo nanižali najpomembnejše. Za natančnejši opis bi potrebovali še eno časopisno stran. To pa žal ne gre. Za konec še tole: v uredništvu se že dalj časa pripravljamo za širši in daljši opis poti in načinov, od kod in kako dobivamo našo osnovno surovino — kavčuk. Upamo, zelo, da bo ta članek zagledal beli dan prav kmalu. J. S.

Make up za avto

Odstranjevanje manjših poškodb laka na avtu je važno. Cena vozila se s tem zviša. Male zareze in odrgrine v laku so tiste, skozi katere prodira rja v karoserijo in prične s svojim razdiralnim delom. Lak, ki je podobno embalaran kot lak za nohte, izdelujejo v vseh potrebnih barvah in lahko z njim popravimo sproti vsako poškodovano mesto. Kar je šminka za ženske, to pomeni ta lak za voznika.

mladi sebi

Tretja seja predsedstva mladinske organizacije Sava

Tretja seja predsedstva mladinske organizacije je bila 14. marca. Poleg članov predsedstva so se je udeležili tudi vršilec dolžnosti predsednika občinske konference ZM tov. Boris Bavdek in član predsedstva republiške konference ZM tov. Zdeno Mali.

Sestanek je bil zelo zanimiv in pester.

Spremembe v občinskem vodstvu ZM. Tov. Boris Bavdek je povedal, da je bivši predsednik Zvone Filipovič odšel na novo delo v Ljubljano — v republiško organizacijo ZMS. Občinska konferenca ZM Kranj je morala do naslednje konference na mesto predsednika imenovati vršilca dolžnosti te funkcije. Na predsedstvu občinske konference ZM so izvolili tov. Borisa Bavdka, ki je bil do sedaj predsednik komisije za srednje šole pri občinski konferenci ZM. To kadrovske spremembe je predsedstvo izvedlo zelo hitro in o njej niso razpravljale in odločale mladinske organizacije v delovnih kolektivih, šolah, niti družbenopolitične organizacije občine. Odgovornost za takšno izpeljavo kandidacijskega postopka zadene predvsem dosedanega predsednika tov. Zvoneta Filipoviča.

Predsedstvo občinske konference se je odločilo, da bi bil sedaj predsednik prostovoljec in dva profesionalna sekretarja. S tem pa se naše predsedstvo ni strinjalo in izglasovalo sklep, da bo tovarniški komite ZM Sava v občinskem predsedstvu zastopal stališče, da sta v občinskem vodstvu predsednik in sekretar profesionalca, kot je bilo nekoč, ne pa varianto, ki jo je sprejelo predsedstvo občinske konference ZM.

»Predsedstvo mladinske organizacije Sava je zahtevalo od občinskega vodstva ZM, da pri vseh kadrovskih spremembah bolj demokratično postopa, in to po predhodnem posvetovanju z vsemi

mladinskimi aktivji v občini. Postopek zamenjave predsednika občinske konference ZM ni bil ustrezen, zato odklanjamo vse take načine dela!« Po tem sklepu je tov. Boris Bavdek želel, da se mu izglasuje zaupnica ali nezaupnica. Naše predsedstvo je izglasovalo zaupnico.

Tov. Zvone Gantar je poročal o seminarju, ki se ga je udeležilo 40 mladih. Teme so bile zanimive in dobro podane, delo skupin je bilo dobro, posamezne skupine so sprejele tudi svoje zaključke. Tov. Stefan Zrinski je predsedstvo seznanil, da je o zaključkih seminarja razpravljal tudi ožji strokovni kolegij, ki k sklepom o samoupravljanju in volitvah ter družbenem standardu delavcev ni imel pripomb. Več pripomb pa je o zaključkih skupin za izobraževanje imela tov. Judita Rakovec. Kolegij je sklenil, da morajo vse strokovne službe, ki jih zadevajo sklepi skupin, svoje odgovore posredovati predsedstvu mladinske organizacije in skupno z vodstvom podjetja pomagati pri izvedbi vseh mladinskih akcij. Po dnevnem redu je bila na vrsti resolucija občine Kranja, vendar smo zaradi pomanjkanja časa to točko pustili za naslednjo sejo.

O splošnem ljudskem odporu. — To je novo področje delovanja mladinske organizacije, zato je o pomenu in načinu delovanja govoril član predsedstva republiške konference ZM tov. Zdenko Mali. Povedal je, da bi komisija morala razširjati med mladino zavest splošnega ljudskega odpora, razvijati razne oblike izobraževanja in podpirati akcije, ki jih bo organizirala na tem področju občinske konference ZM.

Nadalje naj bi komisija sodelovala z JLA na različnih področjih in oživljala tradicijo NOB z različnimi akcijami. Povezala naj bi se tudi z ustreznimi komisijami, ki

delujejo na tem področju, v tovarni.

Predsedstvo je zadolžilo organizacijsko kadrovske komisije, da izdela predloge za sestavo komisije splošnega ljudskega odpora. Predsedstvo je bilo seznanjeno še z vsebino konference mladih v Borovu, ki se jo je udeležil Marko Tomšič. Povedal je, da se mladi v Borovu srečujejo s podobnimi problemi kakor mi.

Tov. Stefan Zrinski je še poročal o predlaganih mladih kandidatih za centralni delavski svet podjetja. Povedal je, da je mladih kandidatov 29 %, najmočnejše pa so med enotami zastopani mladi iz delovne enote avtopnevmatika.

S tem je bila seja zaključena.

Andrej Valenčič

Kako je s tem preberite odgovor RTI-ja

Tega gotovo niste vedeli

— Od vseh mislecev v zgodovini človeštva jih danes živi več kot tri četrtine.

— Ob koncu leta 1970 je bilo teoretično v Sloveniji sedem gospodinjstev od sto brez stanovanja. Približna podoba ustreza le statistično, ker imajo v Sloveniji nekatera gospodinjstva že tudi po dve stanovanji.

— Glede na velikost stanovanj je Slovenija na spodnjem delu lestvice srednje razvitih evropskih držav. Za njo so vzhodnoevropske države, pred njo pa Avstrija, Italija, posebno pa nordijske države, Švica in Nemčija.

— Poglavitni oblikovalci (mlade) človeka so družina, šola in družba sploh. Najbolj pesimistični pogledi trdijo — in empirični podatki kažejo vsaj v isto smer — da družina preživlja vse več hudih pretresov, da razpada in vse manj pomeni otrokom toplo, varno zavetje.

— Nekaj je značilno za naš čas: človeštvo še nikoli ni bilo tako bogato (materialno in duhovno), kot je bogato v današnjem času.

— Sistema družbenega samoupravljanja bi ne bilo mogoče več odpraviti, pač pa je mogoče odpravljati njegove slabosti in ga izpopolnjevati. Na II. kongresu samoupravljalcev je tov. Edvard

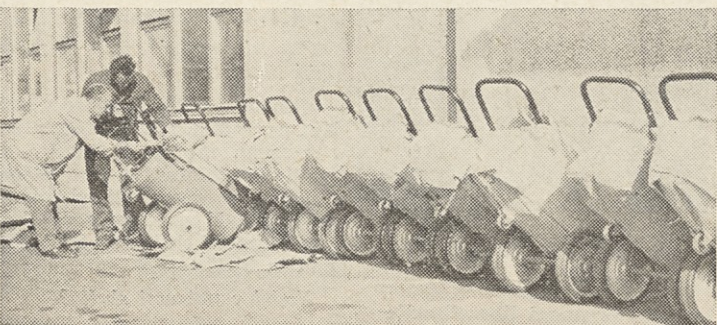
Kardelj postavil tri načela glede nadaljnjega razvoja notranjih odnosov in mehanizma samoupravljanja:

- zagotavljati dosledni demokratizem v delovanju vseh organov upravljanja,
- razvijati učinkovit sistem odgovornosti (še zlasti osebno odgovornost),
- zagotoviti odprtost samoupravljanja delovnih organizacij nasproti družbi.

— »Nič, kar je bilo ustvarjenega, nam ne sme biti tako sveto, da bi ne moglo biti preseženo in da se ne bi umaknilo tistemu, kar je še bolj napredno, še bolj svobodno, še bolj človeško.« (Iz programa ZKJ)

— Samo delo in uspehi dela določajo materialni in družbeni položaj človeka... (Ustava SFRJ)

— Borovo — O delu in uspehih naših »sorodnikov« kaj malo slišimo in zvemo. Pa vendar je bilo te dni v dnevniku Delo objavljena vest, da bodo v kombinatu Borovo letos izdelali 2,6 milijona parov obutve. Od tega bodo izdelali v čevlarskem obratu (usnje) 1,3, v gumarskem pa še 1,3 milijona obutve: naredili bodo kar pol milijona tako imenovanih »japank«.

Pripravljeni, vedno pripravljeni!

Odgovornost za človeško varnost

Nadaljevanje s 1. strani
ve, znamenja in stanja, ki vplivajo na to problematičnost družbene situacije.

1. Pretirano eksperimentiranje v družbeni organizaciji se podaljšuje iz leta v leto. Eksperimentiranje se nanaša tako na politično, ekonomsko, socialno, kulturno, prosvetno in vsako drugo obliko družbene organizacije. Enkrat je npr. državna uprava vse, drugič je zreducirana na skoraj popolno ničlo, da bi v naslednjem obdobju spet poudarjali njen pomen. Poglejmo npr. vse različne reorganizacije v zvezi komunistov, pogledimo ukinjanje in zopet vzpostavljanje kmetijskih zadrug in upravnih organov, odgovornih za kmetijstvo in kmetijsko politiko. Posledice, ki jih ima nenehno reformiranje in preurejanje za stabilnost in gotovost, so na dlani.

2. Pravna (ne)varnost je tesno povezana z eksperimentiranjem v oblikah in institucijah družbene organizacije. Zakonske določbe se nenehno menjajo in dopolnjujejo. Preglednost nad velikansko množino pravnih predpisov je čedalje manjša. Ko sprejemamo nov zakon, že hkrati razmišljamo o t.i.

spremembah in dopolnitvah. Načrtovanje, čisto preprosto človeško načrtovanje, postaja za daljši rok vse težje, če že ne skoraj nemogoče.

3. Sunkovito (dramatično ali kampanjsko) reševanje družbenih vprašanj, ki so v resnici akutna, ali pa so jih za akutne preprosto razglasili. Dopusčamo kopičenje nereda, pomanjkljivosti ali vedenja, ki so v nasprotju s prevladujočimi družbenimi normami. Vzemimo iz preteklosti primere ustanavljanja kmečkih zadrug, pa iz sedanjosti primer akcije zoper neupravičeno bogatenje. Že leta, in leta so se ljudje spotali (in to povsem upravičeno) ob tiste, ki so se obdajali z razkošjem, pri čemer je bilo popolnoma jasno, da pridobljeno premoženje ne izvira iz poštenega zaslužka oziroma da izvira iz izrazito privilegiranega finančnega položaja. Toda spotali so bili bob ob steno, čeprav smo zakonske možnosti za ukrepanje že imeli. Zdaj se spopadamo s pojavom, ki je zavzel velike razsežnosti.

4. Nepriznavanje napak in spodrsrljavev v pretekli družbeni politiki ni brez vpliva na družbeno stabilnost. Zakaj moramo vse opravičevati z objektivno nujnostjo, kot da bi mogla živeti elita modrijanov, ki vedo vse natančno za včeraj, danes in jutri. Ne gre zaradi nekakšnega sladostarstva ali mazohizma bčitati nekaj, kar je bilo napak v preteklosti. Gre preprosto za to, da storjene in javno priznane napake ne bi več ponavljali ali kakor temu pravijo, da bi se učili na napakah. Tako pa nihče ni varen, da tudi danes ali jutri ne bi čutil posledic nepriznane, nekaznovane in zato ponovljene napake.

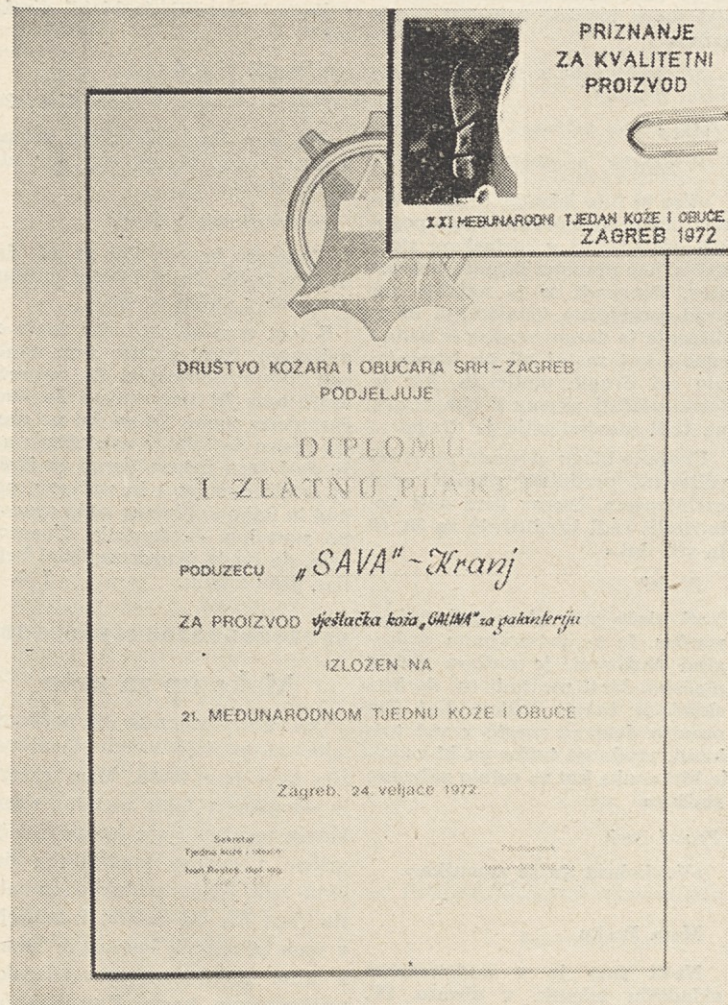
5. Pretirano iskanje vzrokov za različne oblike družbenega nereda v različnih stranpoteh ideološke in politične narave. Ne zanikam eksistenco in učinkovanje različnih izmov od nacionalizma, elitizma, unitarizma, centralizma, lokalpatriotizma, egoizma, tehnokratizma, etatizma, birokratizma, intelektualizma, primitivizma, frakcionaštva, formalizma itn. Vem, da so to nesporno priznana imena, ki jih je človek dal neka terim družbenim odnosom in pojavom, ki so družbeno bolezenske narave. Toda ni prav, kadar se za vse, kar je slabega v družbi, kriviti te izme, čeprav je dostikrat prav (skoraj) vsem znan zelo otipljiv in preprost vzrok.

6. Pretiran utopizem in premajhen realizem pri ocenjevanju družbenih možnosti za rešitev nekega vprašanja. Poglejmo samo pravice iz zdravstvenega zavarovanja, ki so zdaj zaradi velikega obsega nenehno v napoto. Poglejmo napovedi ob razglasitvi družbene in ekonomske reforme leta 1965. Tisto najtežje, kar se je rodilo iz te vrste neskladja pri nas, je razočaranje prizadetih ljudi. Za ponavljajočim se razočaranjem pride še večje nezaupanje in s tem popolni nemir in negotovost.

Po mnenju nekaterih bi moral zdaj v prav tolikih točkah naštetih pozitivne rezultate in dosežke našega razvoja, da ne bi učinkoval razdiralno ali vsaj kritizersko. Tega ne bom storil, ker je pozitivno in zavest o njem nenehno navzoča, in rekel bi lahko, samo po sebi razumljiva. Na negativno pa moramo nenehno opozarjati, da ne bi v zanosu zaradi pozitivnega, pozabili nanj še zlasti zato, ker vsak tako rad vidi zlo samo zunaj sebe in ker nam je tako pri srcu, da imamo vse, kar je neuspeh, za nujnost, kot da bi bilo vse, prav se, popolnoma neizbežno.

Zdenko Roter

SAVA, glasilo delovne skupnosti industrije gumijevih, usnjeih in kemičnih izdelkov, izdaja uredniški odbor. Glasilo izhaja štirinajst-dnevno, glavni in odgovorni urednik Jože Štular. Naslov uredništva: Kranj, Škofjeloška 6, tel. 22-521, interno 282. Tisk in klišej ČP Gorenjski tisk Kranj

Izkupiček, ki smo ga prejeli na XXI. mednarodnem sejmu kože in obutve v Zagrebu ni bil majhen. Priznanje za naše napore.

Odmevi: Ali že veste

Sele pred nedavnim smo pričeli z rubriko Ali že veste. Gotovo ste jo opazili in morda tudi prebrali cel niz drobnih, kratkih informacij. Pravim drobnih in kratkih, a s tem ne mislim nepomembnih. Se kako so lahko pomembne: za boljšo obveščenost, za opozorilo ali za objektivno kritiko. Tak je bil naš edini namen in to dokazuje dejstvo, da informacij, ki jih nismo mogli preveriti ali ki so imele dvomljiv pomen, nismo objavili. Objavili pa smo tudi nekaj vprašanj in — kako razveseljivo — nanje dobili tudi odgovore. Odbor za informiranje daje vse priznanje vodstvu razvojno-tehnološkega inštituta in službi vzdrževanja in investicijske izgradnje.

V številki 4/1972 našega glasila v rubriki »Ali že veste« je pripomba glede strojev v obratu IV, ki niso pravilno uskladiščeni.

Dajem vam naslednje pojasnilo: Neuporabne stroje in opremo pri izdelavi obrata I in rekonstrukciji obrata IV prodajamo podjetju DINOS ali najugodnejšemu ponudniku. Opremo, ki jo bomo v določenem času še rabili, ter elektromotorje in predležja, ki predstavljajo še določeno vrednost, skladiščimo v obratu IV in obratu II. Ker odprodaja ne more slediti demontaži, pride zaradi utesnjenih površin do kopičenja. Stanje se izboljšuje, vendar bo problem skladiščenja rezervne opreme ostal, dokler ne bomo zagotovili skladiščnih površin, za kar pa sedaj zaradi finančnih razmer ni upanja.

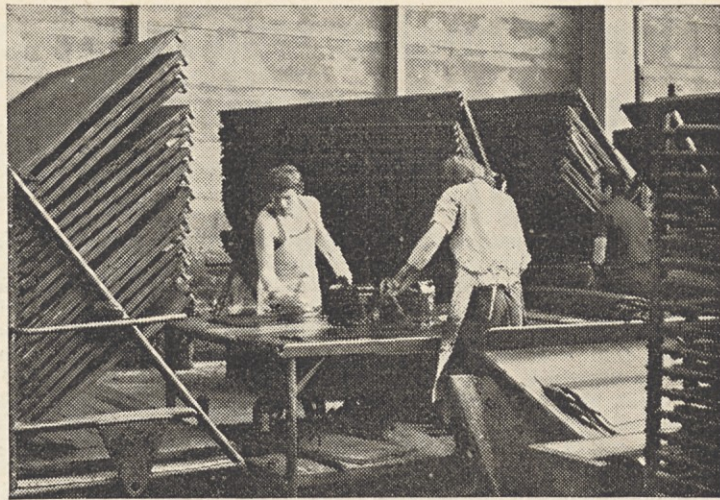
V zadnji številki Save je bila v rubriki »Ali že veste« omenjena nezadostna skrb strokovnih služb za koristno uporabo gumenih odpadkov.

dajala sorazmerno zadovoljivo kvaliteto tako imenovanih CGF, ko pa je bil bombaž zamenjan z modernejšimi in cenejšimi velokordi, je predelava njihovih gumenih odpadkov postala problematična, ker se filamenti (nylon, PVA) zelo težko razgradijo na rebrastem dvovaljčniku. Zato smo bili pred dilemo, ali podaljšati čas predelave teh odpadkov, kar pomeni več vložnega časa in denarja, ali pa CGF zamenjati z drugo surovino. Dodatni stroški za remont rebrastega dvovaljčnika so povzročili, da smo se odločili za drugo varianto, posebno še, ker se z zamenjavo CGF kvaliteta zmesi bistveno izboljša, kar pomeni manj zbirne ali neuporabne gume in bolj ustaljen tehnološki postopek predelave zmesi.

Odpadni gumiran avtokord se kar največ uporablja za krila pri konfekciji plaščev, na sestanku SOP—SVII—RTI—SKK delovna enota valjarna, pa je bilo sklenjeno, da se količina odpadka zmanjša na razumnejšo mero s

(prostor in delovna sila) vsekakor bolj ugodni za predelavo odpadkov, končna odločitev pa bo spet odvisna od doseženega prihranka.

Izdelava mletega odpadka in mletega gumiranega korda v takih količinah, kot se je izdeloval v obratu I pred preselitvijo, se ne izplača, ker je bil prihranek pri surovinah približno 12,5 milijonov letno, po drugi strani pa samo preselitev rebrastega dvovaljčnika z obveznim remontom po oceni službe za vzdrževanje in investicijsko izgradnjo stane približno 9 milijonov, osebni dohodki izdelave pa še najmanj 10 milijonov starih dinarjev letno.

Vaše srce — vaše zdravje

Svetovni dan zdravja (SZD) se po vseh državah praznuje vsako leto dne 7. aprila, in sicer pod pokroviteljstvom Svetovne zdravstvene organizacije (SZO). Leto za leto se svetovna javnost ob tej priložnosti opozarja na katerega od vitalnih (življenjskih) zdravstvenih problemov.

Letos pa je SZD posvečen boleznim srca in žilja s tem »VAŠE SRCE — VAŠE ZDRAVJE«.

Svetovni dan zdravja pomeni tudi začetek svetovnega meseca skrbi za srce z geslom »od raziskav do preprečevanja«.

Obe akciji organizirajo Svetovna zdravstvena organizacija, Mednarodno društvo za kardiologijo in Mednarodna kardiološka zveza. Posebno pomemben dogodek v boju proti boleznim srca in ožilja pri nas so priprave za organizacijo, to je kuratorija, to je organizacije, ki se bo ukvarjala z vsemi problemi zdravljenja, rehabilitacije in preprečevanja bolezni srca in žilja. Pobudo za to organizacijo in vse priprave izvaja združenje kardiologov Jugoslavije.

Dejstvo, da povsod narašča število obolenj srca in žilja in da so te bolezni na prvem mestu med smrtnimi vzroki pri odraslih v mnogih državah, da so po vrstnem redu pred rakom, neizogledno, jektiko in drugimi boleznimi, da so ishemične bolezni srca (srčni infarkt) dosegle pravo epidemično

razprostranjenost posebno v industrijskih državah — vse to nujno zahteva takojšen in skupen nastop zdravstvenih in drugih strokovnih služb, družbenih organizacij ter široke javnosti v programu za preprečevanje bolezni srca na trdnem temelju znanstvenih dognanj.

Namen svetovnega dneva in meseca je predvsem:

— seznaniti najširšo javnost in odgovorne družbene dejavnike z vsem, kar je potrebno glede teh bolezni pri nas, zlasti glede na njih zgodnjo razpoznavo ter sodobno zdravljenje in preprečevanje;

— doseči aktivno sodelovanje med zdravstvenimi delavci in najširšo javnostjo zaradi medsebojne pomoči pri ustvarjanju potrebnih pogojev za usklajeno delo v boju proti boleznim srca in žilja;

— organizacija kuratorija kot sestavnega dela kardiološkega društva Jugoslavije, katerega osnovna naloga je organizirati široke akcije in dejavnosti med prebivalstvom za preprečevanje in zdravstveno prosvetljanje o boleznih srca in žilja ter krepitev in ohranitev zdravja predvsem z vidika kardiovaskularne patologije;

— podpreti program proti kajenju mladine s tem, da ga vezemo na to akcijo kot enega osnovnih pogojev za preprečevanje bolezni srca in žilja.

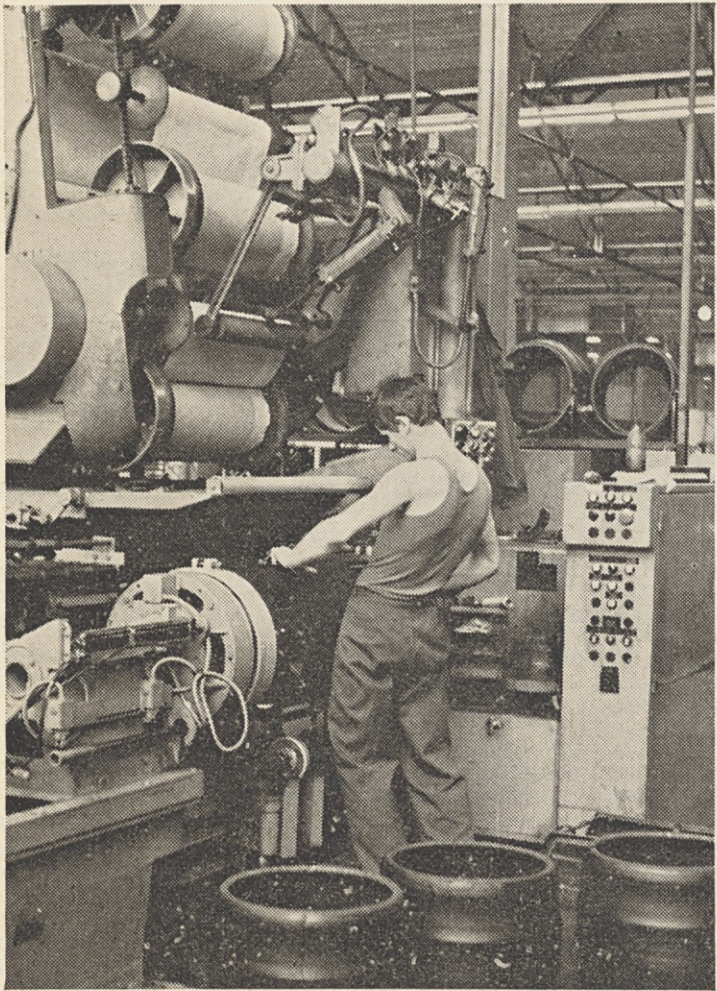
Kakor smo se v vseh prejšnjih letih pridružili tej pomembni mednarodni zdravstveni akciji, tako se z velikim zanimanjem in z vso odgovornostjo vključujemo vanjo tudi letos.

VAŠE SRCE,
VAŠE ZDRAVJE

SVETOVNI DAN ZDRAVJA

7. APRIL 1972

...v možnosti, da bo svoje otroke šolal čimveč in čimvišje, da bo brez posledic, če bo v podjetju odkrito in javno povedal svoje mnenje...

V zvezi s tem dajemo naslednje pojasnilo:

O uporabi iztisa, oziroma predelavi v mleti odpadke, uporaben kot dodatek nekaterim zmesem, je bilo odločeno na sestanku SOP—SVII—RTI oktobra lani. Glede na izračunani prihranek z uporabo mletega odpadka na eni strani in na stroške remonta strojev, adaptacije prostorov in preselitve strojev iz obrata I na drugi strani je bilo sklenjeno, da se mletje odpadka za sedaj ukine, da pa bo treba kompleksno reševati vprašanje predelave iztisa, odpadnega gumiranega korda in zbirne gume takoj, ko bo na razpolago več finančnih sredstev in ustrezen delovni prostor.

Podoben problem je z odpadnim gumiranim tekstilom. Dokler se je v velopnevmatiki uporabljal bombažni velokord, je predelava odpadka tega in gumirane moline

poostreno kontrolo in realnim normativom. (Odpadek gumiranega avtokorda se giblje v mejah 0,25—0,4 % od izvršene proizvodnje, pri velokordu pa je bilo tekstilnega odpadka v januarju letos kar 1,45 % od proizvodnje velopnevmatike). Sklenjeno je bilo tudi, da bo prodajna služba poizkusila najti artikel, za katerega bi se gumiran odpadni kord lahko porabil, sedaj pa tega artikla v Savi še nimamo.

Na obeh omenjenih sestankih je bilo poudarjeno, da je potrebno dokončno urediti vprašanje koristne porabe vseh vrst odpadkov, vendar pa trenutno za to ni na razpolago potrebnih finančnih sredstev, potrebnega prostora in delovne sile.

Po razbremenitvi sedanje valjarne (ko bo stekla nova valjar na avtopnevmatike) bodo pogoj

In memoriam

KRIVČEVEMU JANEZU NAJ BO LEP SPOMIN!

Spet je neizprosna smrt posegla po sodelavcu — človeku, ki smo ga imeli v Savi vsi radi.

Krivčev Janez, skladiščnik kemikalij, je v prevzemnem skladišču omahnil v smrt sredi dela. Dih mu je zastal na delovnem mestu. Ja-

nez je bil rojen v sedemčlanski Drobunovi družini na Šenturški gori maja 1919. leta. Že sedemleten je moral zapustiti dom ter se zaposliti pri kmetih. Oče mu je umrl, ko je bil še otrok. Vihr druge svetovne vojne ga je vrgla kot vojaka v ujetništvo, ki ga je v težkih pogojih prestajal štiri le-

ta po raznih taboriščih Nemčije. Po vojni si je ustvaril dom v Cerkljah. Maja leta 1947 je prišel na delo k nam v Savo. Vseskozi je delal v prevzemnem skladišču. Podjetje mu je omogočilo strokovni tečaj. Skromen, tih, delaven kot je bil, je svoje delo vseh 25 let v Savi izredno uspešno opravljal. Vsi, ki smo ga poznali in z njim sodelovali v delu, lahko trdimo, da je bil Janek Krivec človek, ki je vselej vse storil v dobro podjetja. Delal je vedno z dobro voljo ter se ni nikoli nikomur zameril. Jeze ni poznal ter tudi sam ni nikoli nikogar razjezil. Posebno delaven pa je bil v vrstah industrijskega gasilskega društva. Ni bilo začetnega požara, ki se je pojavil blizu ali dlje od tam kjer je Janez delal, da ne bi pomagal in storil vse, kar je bilo potrebnega, da se ogenj zaduši. Veliko kemikalij, ki jih je prevzemal, je vnetljivih. Zaradi njegove vestnosti ni nikoli prišlo do nesreče te vrste v skladišču. Vseh 25 let je bil tudi vzgled discipliniranega delavca, v evidenci zamudnikov ni njegovega imena, pa tudi ne v arhivu disciplinske komisije. V podjetje je prišel ob vsakem vremenu in času, kadar je bilo potrebno prevzeti, ali preskrbeti obratom surovine za nemoteno delo. Tovarna mu je bila drugi dom, z njo je dihal in živel in v njej tudi zaključil delovno življenje, ko je v torek zadet od srčne kapi omahnil med vrečami materialov, za katere je skrbel. Ostal nam bo v trajnem lepem spominu, kot marljiv delavec, kot vzgled novim generacijam Savčanov.

Anton Grčar

15. marca je pred tovarno spet zavihrala črna zastava. Umrl je naš dolgoletni sodelavec Anton Grčar, v 48. letu starosti.

V Savi je bil zaposlen skoraj 25 let. Kot mlad fant je prišel v valjarno, kjer je kmalu zaradi prizadevnosti postal predelavec pri trivaljčnem kalandru. Bil je priden, vesten in dober delavec. Rad je pomagal sodelavcem pri delu in jih s svojimi bogatimi izkušnjami vzgajal. Pred petimi leti je postal kalandrist pri novem 4-valjčnem kalandru v polizdelkih. Vsa leta je aktivno sodeloval v organih upravljanja v delovni enoti.

Njegova izguba je boleče prizadela njegove najbližje sodelavce in vse tiste, ki so ga poznali.

Tradicionalno smučarsko prvenstvo usnjarjev, čevljarjev in gumarjev

12. marca je bilo pod Storžičem že 20. tradicionalno smučarsko prvenstvo usnjarjev, čevljarjev in gumarjev, ki se ga je udeležilo tudi 10 Savčanov. Dosegli so razmeroma dobre rezultate, saj so se večinoma uvrstili v prvo polovico v skupinah posameznih tekmovalcev. Startalo je približno 100 smučarjev in smučark, Savčani pa so dosegli naslednja mesta:

v skupini članic: Žagar Ema 8. mesto, Valenčič Ivanka 11. mesto, v skupini članov, starejših od 35 let: Golob Stanko 13. mesto, do 35 let pa: Meglič Ferdo 14. mesto, Zupan Andrej 9. mesto, Valenčič Andrej 15. mesto, Zajc Drago 18. mesto, Rupar Ivan 21. mesto, Udir Janez 28. mesto, Zupan Jože 43. mesto;

V skupnem plasmaju je ekipa Save zasedla menda že kar tradicionalno drugo mesto, kar pa je v močni konkurenci vsekakor lep uspeh. Naj povem še to, da je organizator — to je organizacijski odbor smučarskega tekmovanja iz osnovne organizacije sindikata Peko Tržič — tekmovanje organiziral razmeroma dobro in nam skupno z rezultati tekmovanja poslal tudi naslednjo zahvalo:

»Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je 20. smučarsko prvenstvo usnjarjev, čevljarjev in gumarjev uspelo in da je nekaj nad 100 tekmovalcev zapuščalo dom pod Storžičem z dobrimi vtisi, kljub snegu, saj je bila zanje ta prireditve lepa priložnost, da se pomerijo med seboj na tekmovalni stezi, prav tako pa pogovorijo o delu in izmenjajo svoje izkušnje.

Da je bilo tako veliko tekmovanje možno organizirati, se zahvaljujemo tudi vašemu podjetju, ki nam je pri organizaciji te prireditve pomagalo, bodisi s praktičnimi darili, bodisi s prispevkom za oglas.

Izkorščamo priložnost, da vas seznanimo z rezultati tekmovanja. Upamo, da se bomo v naslednjem letu zbrali še v večjem številu ter se že vnaprej priporočamo za sodelovanje in vas pozdravljamo.

Osnovna organizacija sindikata Peko
Za organizacijski odbor:
Janez Kališnik«

Za mnenje o udeležbi Savčanov na tem tekmovanju sem povpra-

šal Nejko Toplaka, vodjo savskih smučarjev:

»Pod takimi pogoji (neurejena prenočišča) je nemogoče, da bi dosegli boljše rezultate. Tekmovalci mora biti spočit. Poslal sem prijave in povedal, da pade 10 Savčanov in bi lahko zagotovili dovolj prostora.

Udeležba 10 Savčanov je precej majhna, ker je običajna ekipa 16 tekmovalcev. Proga je bila zelo zahtevna. Naši smučarji so zaradi pomanjkanja denarja v slabi kondiciji. Lansko leto je bilo drugače, ker smo več smučali, bilo je tudi več izletov.«

v eni minuti

POSNEMAJTE...

V delovni enoti varnost podjetja so se odločili, da bodo poleg rednega obveščanja odslej pripravljali tudi interne informacije: delavci omenjene delovne enote so praktično na delovnih mestih po vsej tovarni in v vseh obratih, zato jih je nemogoče zbrati npr. na skupni sestanek. Z internim obveščanjem pa bodo nedvoumno prispevali, da bo delo naših vratarjev in čuvajev lažje in bolj uspešno.

Posnemanja vredno, posebno še, ko delavci mnogih delovnih enot, morda predvsem proizvodnih, pogrešajo informacije o gibanju proizvodnje v svojih delovnih enotah, o sklepih svetov delovnih enot in podobno.

Nejko Toplak že vrsto let uspešno vodi smučarsko sekcijo v Savi in je eden najzaslužnejših, da je smučanje v Savi zaživelo v taki meri kot je. Menimo, da mu za to gre vse priznanje.

Smučarsko prvenstvo Sava v veleslalomu Vogel 1972

Nejko Toplak

Tudi smučarsko prvenstvo Sava je postalo že tradicionalno, saj se ga je letos že sedmič udeležilo kar blizu 45 boljših in slabših smučarjev, ki so se to pot pomerili na strmih Kratkega plazu na Voglu.

Tekmovanje je organizirala smučarska sekcija, bil pa je obenem tudi izlet za Savčane, ki sicer niso smučali, vendar pa le nataknejo smučke vsako zimo. To pot se je tekmovanja udeležilo 45 tekmovalcev in nad 130 izletnikov.

Tekmovanje je bilo zelo dobro, predvsem po zaslugi organizatorjev, delno tudi zaradi discipliniranosti tekmovalcev, pa še vreme je bilo naklonjeno.

Rezultati:

Mlajši člani

1. Zupan Andrej 39,4, 2. Valenčič Andrej 40,2, 3. Rupar Ivan 40,3, 4. Zajc Drago 42,1, 5. Sušteršič Viktor 42,3, 6. Meglič Ferdo 43,3, 7. Hafner Janez 47,6, 8. Bajželj Miha 48,2, 9. Grm Alojz 48,8, 10. Rozman Anton 51,3, 11. Druškovič Jurij 52,3, 12. Stefe Tone 53,7, 13. Vunšek Jože 100,9, 14. Podobnik Janez 104,8, 15. Smrekar Rado 105,7, 16. Stefe Franc 118,7

Ženske

1. Žagar Ema 34,4, 2. Valenčič Ivanka 39,2, 3. Jerman Marjanca 44,8, 4. Močnik Milena 50,9

Starejši člani

1. Jeras Alojz 37,0, 2. Fagonel Mirko 38,2, 3. Toplak Nejko 41,7, 4. Pavc Franc 43,3

Personalne vesti

V MESECU FEBRUARJU 1972 SO SE NA NOVO ZAPOSILILI:

Vladimir GROHAR, Milan ŽIGART, Darko PIRŠIČ — transportni delavci; Franci BAN — navijalec; Avgust PLEMENTAS — obrezovalec žmula plaščev; Pavel ŠERUGA — vulkanizer na preši 500 x 500; Živan ARSIČ — premazovalec tovornega protektorja; Milan MOZINA — premazovalec potniškega protektorja; Franjo TKALEC — opravevalec II; Darinka DŽAVRIČ — konfekcionarka žmula plaščev; Janez AŽNOH — mešalec past; Srečko ŠKAPIN — delavec v pripravi past; Ivan DELOVEC — pomočnik pri brizganju cevi na gumijevih jedrih; Marko FLORJANČIČ in Grozdan DIMITROV — pomočnika pri brizganju; Zoro ZADNIKAR — pomočnik pri brizganju cevi na gumijevih jedrih; Jože KRISTANC — delavec pri rezanju tesnil in tekstila; Srečko LAZAR — previjalec ovojnega blaga; Jože PAPLER — opravevalec II; Jože PRIMOŽIČ — vzdrževalec II; Boris KOBAL, Jože MOČNIK, Melanija HASANBEGOVIČ, dipl. inž. in Tomislav HUDOKLIN, dipl. inž. — stažisti; Vinko LUŽAR — skladiščni delavec; Zdravko NOVAK — razkladalec; Milena SMOLEJ — teleprintist.

V MESECU MARCU SO SE NA NOVO ZAPOSILILI

Bojan BUKOVNIK, Stanislav BARLE, Drago ZIHERL, Miro FENDE — transportni delavci; Svetislav STANOJEVIČ, Petronije VUKIČ, Gradimir MILETENOVIC, Petar KRASIČ, Valentin DELOVEC in Zufer OMERAGIČ — opravevalci II; Barbara JAUŠOVEC in Slavica ARSIČ — vulkanizerki prekrito spojenih zračnic; Jože PULCELJ in Metodija JOSIFOSKI — pomočnika pri konfekciji in vulkanizaciji transportnih trakov; Jože KAJIN in Marjan BERNARD — konfekcionarka potniških avtoplaščev; Anton MRVINEC — nanašalec past; Ana KLASIČ — oblagalka klinastih jermen; Štefan ZVER — pomoč-

nik pri brizganju cevi I; Ilija TALESKI — pomočnik konfekcionerja spiralnih cevi; Branka SUKULO — konfekcionarka žmula plaščev; Milorad IGNJATOVIČ — premazovalec potniških avtoplaščev; Ramica ANDREJEVIČ — konfekcionarka avtozračnic II; Milena ŠKORNIK — pomočnik pri brizganju velozračnic; Branko ZUPAN — pomočnik konfekcionerja potniških avtoplaščev; Franc MARKO — delavec pri dublirnem kalandru; Ljubomir PAVEC — premazovalec potniškega protektorja; Peter OSTERMAN — vulkanizer na rotacijskih prešah; Dušan GRUBESIČ — ključavničar III; Ivan STEBLAJ — konstrukter rezervnih delov II; Vojislav BOJOVSKI, Florjan OGRIS, Marinka MIHIČ, Miroslav VIGEC, Janez KERT — nakladalci v prodajni službi; Veso ZORIČ, Rado PELAČ — razkladalca v nabavni službi; Alojz STROJ, Vinko MÜLLER, Miran KREŠOVIČ — dvorišni delavci; Lazar POPOVIČ, Valentin ČUPEV — skladiščna delavca; Janko KLANČAR — voznik tricikla; Janez MULEJ — programer III; Franjo Suštar — vrtnar; Zdravko KONJAR, prof. matematike-fizike in Ana BONIN — stažista; Janez RAVNIK — tehnik II; Jelka HVASTI — administr. III; Matija TOMASEV — prodajalec v prodajalni na Reki.

Vsem novozaposlenim želimo dobro počutje med nami in veliko delovnih uspehov

V MESECU FEBRUARJU 1972 PA SO PODJETJE ZAPUSTILI:

Janez VRTAČNIK, Franc ŠUŠTERŠIČ, Jože DUHOVNIK, dipl. inž., Rajko MEZEK, Hermína ILJEVSKI — sporazumno; Brane KOŠNJEK, Novica PAVLOVIČ, Jože JUVAN, Peter BRANKOVIČ, Borislav JOTIČ, Slavomir ARSIČ, Zoran JOVIČ, Ignac KOŠIR, Pavel BAJT, Rudi ZEVIK, Jože RO-

GELJ, Jurij ERMAN, Marko CIPERLE, Štefan OZMEC, Zvonimir JERUC, Darko JAKŠIČ, Branko LESKOVEC — odšli na odslužitev vojaškega roka; Hamed HO-DŽIČ, Ivan GRAJZL, Zore ZALIC, Marjeta JAKOPIN, Miroslav SUŠNIK, Rudi LANZ, Ante ATLIJA, Ivan BRČIČ, Bojan GALIČIČ, Milan TOMC, Peter NAGLIČ, Anton ZUPAN, Vinko PODGORSEK, Rupert STARIČ, Fazli MORINA, Alojz CIMERMAN, Tine ŠEMROV — samovoljno; Din DURAKU, Rajko OGRIN, Mladen NOVAKOVIČ — odpušteni v poskusnem roku; Jovo KUZMOVSKI, Stane POTOČNIK, Iztok PLEMENTAS — odšli v poskusnem roku na lastno željo; Francka BERTONCELJ — smrt; Anton REHBERGER — smrt; Rozalija KALAN, Uršula KLEPAC in Rozalija FAJFAR — invalidsko upokojeni.

Milan BOJANIČ, Tomaž PRIMC, Franc GRIL, Franc KURALT, Živko RADAČKOVIČ, Jože ZVER, Andrej MAVRIČ, Jože VRATARIČ, Anton SPRAJCAR, Anton URBANC, Slaviša JANKOVIČ, Galib HUSIČ, Grozdan DIMITROV, Jurij SOBA, dipl. inž., Janez TROBEC, dipl. inž. — odšli na odslužitev vojaškega roka; Bernarda PEVEC, Stanislav MAUCEC, Matija REPINC, Dragoljub ZLATANOVIČ, Peter BERGLEZ, Jakob EMERSIČ, Jože PERŠA, Martin ZEVIK, Mirko BEZJAK — samovoljno prekinili delovno razmerje; Anton GRČAR, Jože DOLŽAN in Vlado GRUBIŠIČ — smrt; Ivanka MEGLIČ, Andrej JURANČIČ, Milan VUJANOVIČ, Boštjan MARINKO, inž. tekst. tehnologije in Lidija KRANC — sporazumno; Zufer OMERAGIČ, Milan ŽIGART, Zoro ZADNIKAR, Vinko LUŽAR in Zdravko NOVAK — odšli v poskusnem roku; Rudolf GOMBOČ — izključen iz podjetja.

SLAVKA MITROVIČ

»Za doseglo boljših rezultatov je potrebno tudi trenirati, to pa si s 600.000 S din naša smučarska sekcija ne more privoščiti. Očitajo nam, da gremo dan pred tekmovanjem na smučišča, vendar je še to malo. Tekstilci so bili že dva dni prej na Voglu in so nam vzeli boljši teren. Pod takšnimi pogoji se skoraj ne da delati! Vem, da je bila proga za večino Savčanov prenaporna, vendar sem jo moral postaviti tam, kjer so mi dovolili.«

ZAHVALA

Ob smrti moje hčerke Francke Bertoncelj, se najtopleje zahvaljujem kolektivu tovarne Sava za izkazano moralno in materialno pomoč in pozornost, posebno še njenim sodelavcem iz delovne enote avtopnevmatikarna, zdravniku Jaku Vadrjalu in ostalemu zdravniškemu osebju, socialni službi in sindikalni organizaciji.

Marija Benedik

ZAHVALA

Ob smrti mojega moža Gajser Bogomira, se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam za poklonjeno cvetje in izrečeno sožalje. Zahvaljujem se tudi tov. Planinškovi in tov. Hacetovi za denarno pomoč.

žena Ljuba in otroci

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame se iskreno zahvaljujem vsem mojim sodelavkam in sodelavcem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti, ji poklonili cvetje in sočustvovali z nami.

Jožica Cuderman

ZAHVALA

Upravi tovarne Sava Kranj se najlepše zahvaljujem za izkazano pozornost in pripravljenost na pomoč ob smrti mojega ljubljenega moža Mirka Cofa.

FANI COF

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem delovne enote tiskarna za lepo darilo, ki so ga kupili ob odhodu v pokoj. Vsem želim veliko uspehov in osebne sreče.

Urška Klepac

ZAHVALA

Vsem sodelavcem delovne enote cevi se zahvaljujem za lepo darilo ob odhodu v pokoj.

JUHANT JANEZ

V imenu vseh upokojenih članov industrijskega gasilskega društva Sava se zahvaljujem za pozornost, ki nam je bila izkazana s tem, da smo bili vsi vabljeni na občni zbor tega društva. Lepo je človeku ob misli, da na jesen svojega življenja ni pozabljen. S takim odnosom do nas starejših dajejo vzgled tudi mladim, ki bi morali v večjem številu stopati v njihove vrste in od njih prevzeti tudi vse odlike dobrega gasilca.

Kolektivu želim kar najboljših delovnih uspehe, gasilcem pa čim manj ognja in jim kličem: »Na pomoč.«

Valentin Svete

Vsega nihče ne ve, preveč pa marsikdo!

Če gledaš zvezde, pazi, da se ne spotakneš!

5. marca je na Reki umrl poslovodja tamkajšnje naše prodajalne Vlado Grubišič.

V našem podjetju je bil zaposlen komaj štiri leta, a je že v tem času dosegel izredne delovne uspehe.

Izgubili smo dobrega sodelavca, tovariša in ohranili ga bomo v trajnem spominu.